

Statens försvarshistoriska museers budgetunderlag för åren 2025–2027

Statens försvarshistoriska museer (SFHM) överlämnar budgetunderlag för åren 2025–2027 enligt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Inför budgetåret 2025 föreslår SFHM följande:

- Resursförstärkning för arbete med säkerhet, beredskap och totalförsvarsfrågor.
- Resursförstärkning för digitisering av arkivmaterial.
- Resursförstärkning för att bidra till en bredare kunskapsförmedling avseende försvarshistorien och dess betydelse i den samtida händelseutvecklingen. Ett prioriterat område i sammanhanget är digitalisering av plattformar och upplevelser.
- Resursförstärkning för bevarande av de statliga samlingarna avseende fordon, artilleri, luftvärn samt statens trofésamling.

Förslag till finansiering enligt avsnitt 3.

Beslut i ärendet har fattats av överintendent Helene Rånlund efter föredragning av Nils Svensson, stabschef. I ärendets slutliga handläggning har Noomi Eriksson, avdelningschef Flygvapenmuseum, och Fabian Arnheim, avdelningschef Armémuseum, Sara Krüger, chef HR och kommunikation, samt Björn Sandfeldt, controller, deltagit.

2024-03-01

Helene Rånlund
Överintendent

Verksamhetens inriktning 2025–2027

Inledning

Förutsättningarna för fred, demokrati och säkerhet i Europa förändrades den 24 februari 2022. I och med Rysslands fullskaliga invasionskrig i Ukraina befinner sig Sverige i en fortsatt och snabb förändringsfas där det är oklart vad det omvälvande skiftet i svensk försvars- och säkerhetspolitik fullt ut kommer att innebära för vår samhällsutveckling på längre sikt. Det vi vet är att uppbyggnaden av ett totalförsvar och Sveriges anslutning till NATO nu präglar vårt samhällsbygge och att det under lång tid lär påverka var och en av oss som lever i Sverige. För vår museimyndighet med ansvar för ämnesområdet försvarshistoria innebär detta att förutsättningarna för att berätta om krig och väpnade konflikter förändrats i grunden. SFHM:s tidigare vision har från och med 2024 ersatts av en ny vars syfte är att ge en tydligare gemensam ledstjärna att bära med oss i vår verksamhet och i allas vårt arbete: "Livsviktig historia i demokratins tjänst. Angelägen och tillgänglig för alla."

En grundläggande drivkraft i SFHM:s förhållningssätt till sitt uppdrag som statlig museimyndighet är att bidra till kunskapsuppbyggnad som bygger på trovärdighet, öppenhet för olika perspektiv och ömsesidigt lärande, men även förmåga att vara nyskapande och nå ut till nya målgrupper. Vi ser till exempel att kulturen och museerna kan fungera som verktyg för minskat utanförskap och kan därmed bidra till ett socialt hållbart samhälle.

Det övergripande målet för SFHM de kommande åren är formulerat som "Vi sätter besökarna i centrum, är tillgängliga och angelägna för fler." Myndighetens strategiska färdplan sträcker sig till 2030 och adekvat finansiering för verksamhetsutveckling är en avgörande faktor för vår framgång.

1. Förslag till resursförstärkningar

Förslag: SFHM tillförs 2 miljoner kronor per år under åren 2025–2027 för arbete med säkerhet, beredskap och totalförsvarsfrågor.

Under 2023 har SFHM ökat sitt fokus på frågor som rör säkerhet, beredskap och totalförsvar, bland annat genom att en risk- och sårbarhetsanalys (RSA) har tagits fram. I RSA:n definieras vilka verksamheter som bedöms vara samhällsviktiga, vilka oönskade händelser som innebär hög risk och vilka av myndighetens prioriterade åtaganden som bedöms mest sårbara. Med RSA:n som grund har SFHM förutsättningar att utveckla kontinuitetsplaneringen, att definiera hur en krigsorganisation skulle se ut samt att fastställa vilka personalkategorier som ska krigsplaceras i myndigheten. Detta arbete kommer att inledas under 2024 och pågå under de nästkommande åren, vilket innebär att ytterligare konsekvenser kan komma att identifieras i ett senare skede.

Under de senaste åren har arbetet med insatsplaner, restvärdesräddningsplaner samt undanförselplaner intensifierats. Men det räcker inte med att planeringen finns på plats, utan det behövs också övning och träning av såväl undanförsel som skydd av kulturarvet på plats. Under 2023 genomfördes en egen krisövning i myndigheten, vilken innefattade undanförsel, och personal deltog även i en krisövning anordnad av Riksantikvarieämbetet. Slutsatsen är att systematisk övning och träning är ett måste för att krisorganisationen ska fungera när oönskade händelser inträffar.

Att driva publik verksamhet i det rådande samhällsklimatet innebär ett allt större fokus på riskanalyser och säkerhetshöjande åtgärder i verksamheten. Efter att SÄPO höjde nivån för terrorhot genomfördes riskanalyser för de publika verksamheterna, i vilka ett antal säkerhetshöjande åtgärder identifierades.

Myndighetens bedömning är att det finns behov av kompetenshöjande åtgärder kring säkerhet, beredskap och totalförsvarsfrågor för all personal i myndigheten och att ny kompetens samtidigt behöver tillföras såväl genom rekrytering som genom konsultinsatser. Arbetsområdet är i stor utsträckning nytt för myndigheten och resurs- och kompetensfrågan går därför inte att lösa genom interna omprioriteringar. Även hantering av cyberhot är ett kostnadsdrivande område.

För dessa ändamål föreslår SFHM att 2 miljoner kronor per år tillförs myndigheten. Beloppet innefattar inte extra magasin för undanförsel, vilket kan komma att bli en tillkommande kostnad i ett senare skede.

Förslag: SFHM tillförs 1,5 miljoner kronor per år under åren 2025–2027 för digitisering av myndighetens arkivsamlingar.

Under flera år har SFHM avsatt betydande resurser som i förlängningen innebär förbättrade förutsättningar för digital förmedling. Genom att de permanenta föremålssamlingarna nu i det närmaste fullt ut är registrerade i databasen har de också i ökad omfattning tillgängliggjorts digitalt via Digitalt Museum. Parallellt har arbetet pågått med digitisering av arkivsamlingarna, vilket skapar ytterligare förutsättningar för digital förmedling. Men digitisering är inte endast ett sätt att tillgängliggöra samlingarna utan är också en central del i skyddet och bevarandet av kulturarvet. De särskilda medlen för digitalisering som avsatts i regleringsbrevet under de senaste två åren har visserligen möjliggjort digitisering av arkiv och övriga samlingar, men täcker inte behovet. Bedömningen är att arbetet behöver fortsätta även under de kommande åren.

Förslag: SFHM tillförs 5 miljoner kronor per år under åren 2025–2027 för att bidra till en bredare kunskapsförmedling avseende försvarshistorien och dess betydelse i den samtida händelseutvecklingen. Förstärkningen är tänkt att finansiera utveckling inom såväl verksamhet på museerna som digital kunskapsförmedling i olika former.

Prioriterade teman för kunskapsuppbyggnad och förståelse av hur vår samtid och pågående samhällsförändringar påverkas av historien är:

- Omvärlden och relationer (politiska, kulturella och militära)
- Totalförsvaret i Sverige.
- Barn och unga med upplevelser av krig och väpnad konflikt.
- Kulturarvets roll i krig.
- Museerna som verktyg för att minska socialt utanförskap.

Försvarshistorien inrymmer en mängd olika och komplexa frågeställningar. Samarbeten med olika aktörer är en förutsättning för den kunskapsuppbyggnad som myndighetens museer vill kunna bidra till och erbjuda.

Med digital förmedling vill SFHM tillgängliggöra kunskap i olika format och kanaler och därmed nå ut till fler användare och målgrupper.

Immersiva medier och AI kan prövas som möjliga vägar i utvecklingen av det digitala utbudet, framför allt med fokus på digital förmedling och användarnas perspektiv.

Avsikten är också att under de närmaste åren se över de befintliga basutställningarna på framför allt Armémuseum för att på ett sammanhållet sätt kunna öka möjligheterna att lyfta aktuella frågor, med ett ökat fokus på målgruppen barn och unga samt ökad interaktivitet och möjligheter till reflexion.

Vidare bör nämnas att SFHM ser att ett undantag från mervärdesskatt för digitala museivisningar, precis som vid fysiska besök, är av stor vikt för att alla ska kunna få tillgång till utbudet i hela Sverige.

Förslag: Ytterligare resurser tillförs SFHM för finansiering av:

- 2 miljoner kronor per år under 2025–2027 till åtgärder för att säkerställa att regelverken för säkra samlingar uppfylls avseende statens nationella samlingar av fordon, artilleri och luftvärn.
- 3 – 6 miljoner kronor årligen, för finansiering av lokaler för bevarande av det rörliga kulturarv som utgörs av den nationella fordonssamling som förvaltas av Fordonsmuseet Arsenalen i Strängnäs samt vissa stödinsatser för att hantera behoven av transporter och destruktion av de delar av samlingar som överfördes från Försvarsmakten under åren 2008–2010 och som inte bedöms ha något kulturhistoriskt värde.
- 1 miljon kronor årligen för att stärka omhändertagandet av Statens trofésamling.

Säkra samlingar, 2025-2027

I och med genomförandet av förslagen i utredningen *Försvar i förvar* (2005) har SFHM sedan 2008 nationella samlingar bestående av vapen, fordon samt artilleri- och luftvärnspjäser samlokaliserade med tre museer i SMHA-nätverket. Det finns även en betydande utlåning av dessa föremålstyper från både Armémuseum och Flygvapenmuseum till andra försvarshistoriska museer runt om i landet, varav en del har sitt ursprung i tidigare regementsmuseer i Försvarsmakten.

Mot bakgrund av SFHM:s insamlingsområde, som innebär att samlingarna innehåller potentiellt farliga föremål, är det av mycket stor vikt att det pågående arbetet med kontroll över samlingarna kan fortgå enligt plan. Ytterst handlar det om säkerheten för framför allt människor men även miljön. Projektet "Säkra samlingar" har varit ett av myndighetens största fokusområden under de senaste åren. Genom arbetet har samlingarna inventerats och riskbedömts och ett betydande antal farliga föremål har destruerats.

Medlen som tillfördes SFHM från och med 2008 i samband med genomförandet av *Försvar i förvar* (2005) har de senaste åren visat sig vara kraftigt underdimensionerade i förhållande till de resurser som krävs för att omhänderta och förvalta de omfattande samlingar av fordon, artilleri och luftvärn m.m. För att SFHM på ett rimligt sätt ska kunna ta ansvar för åtgärder som krävs för en säker och hållbar förvaltning av detta kulturarv föreslås att ytterligare medel tillförs myndigheten.

Lokaler för rörligt kulturarv, permanent äskande

Under 2024 har ett arbete initierats att se över de omfattande samlingar av framför allt luftvärn, artilleri och fordon som är kopplade till myndigheten och där fordon är den föremålskategori som är prioriterad. Med nuvarande ekonomiska förutsättningar har SFHM inte råd att förvalta någon större mängd stora föremål

från 1900-talet och omfattande delar av denna samling kan därmed behöva destrueras eller på annat sätt avyttras. Begränsningen gäller naturligtvis också möjligheter att fortsätta att samla större föremål från vår samtid.

Utänför Strängnäs, i en f.d. militär anläggning, Lagnö, förvaras en stor fordonssamling. Samlingen innehåller viktiga delar av svensk 1900-talshistoria. Fordonsmuseet Arsenalen (Stiftelsen Södermanlands Militärhistoriska Samlingar) hyr Lagnö kostnadsfritt t.o.m. 2032. Därefter har Strängnäs kommun aviserat ändrad användning av marken. SFHM har tillsatt en arbetsgrupp som tillsammans med Arsenalen och Försvarsmakten kommer att avveckla Lagnö. Att helt avveckla hela samlingen innebär att större delen av det svenska rörliga militära kulturarvet upphör. Därför föreslår SFHM resursförstärkning enligt ovan och med syfte att förvara en samling i anslutning till det befintliga fordonsmuseet Arsenalen. I annat fall så är den enda utgången att fordonen destrueras eller på annat sätt avyttras eftersom myndigheten inte har lokaler för att ta hand om så stora föremål.

Resursförstärkningen och bygget av ett magasin i anslutning till Arsenalen innebär också att vapensäkerhetsfrågorna kring fordonen delvis löses vilket möjliggör för Arsenalen att kunna bedriva sin verksamhet. Om inte en resursförstärkning kan genomföras kommer SFHM inte ha möjlighet att låna ut fordonsamlingen till Arsenalen på ett säkert sätt och det finns heller ingen förvaringslösning för samlingen eftersom Lagnö ska avvecklas. Det rörliga kulturarvet från 1900-talet riskerar därmed att destrueras, ett kulturarv som är världsunikt omfattandes bland annat svensktillverkade fordon från pansarhistoriens begynnelse till nutid.

Analys av samlingen och vad som ska bevaras är inte helt slutförd, därmed är kostnadsbildningen svår att i dagsläget ange mer exakt än ett årligt behov som uppgår till mellan tre och sex miljoner. SFHM avser återkomma med ett mer detaljerat underlag under 2024.

Omhändertagandet av Statens trofésamling, permanent äskande

Förvaringen av trofésamlingen har blivit väsentligen bättre till följd av ett nytt magasin som stora delar av samlingen sedan 2023 förvaras i. Den del av trofésamlingen som utgörs av fanor från framför allt stormaktstiden är världsunik. Fanorna har dock ett stort behov av konservering. SFHM föreslår därför en permanent resursförstärkning för att bättre kunna fullgöra uppgifterna utifrån förordningen. På så sätt stärks skyddet och bevarandet av det världsunika kulturarvet.

2. Lokaler för Armé- och Flygvapenmuseum

I och med färdigställandet av magasinet i Arlanda Stad (inflyttning våren 2023) och magasinet i Tornby i Linköping (används för delar av samlingen sedan 2021) bedöms en hållbar och säker förvaring nu kunna säkerställas för föremål i de samlingar som myndigheten själv förvaltar avseende Armémuseum.

Utmaningarna för den långsiktiga förvaringen av Flygvapenmuseums samlingar kvarstår oförändrade trots de insatser som gjorts de senaste åren i samband med det nyss avslutade registreringsprojekt. Ett av museets externa magasin är mycket undermåligt såväl ur ett bevarandeperspektiv som när det gäller arbetsmiljö. Därtill har det visat sig att risken för ytterligare återlämnande av tidigare utlånade objekt som aviserades i förra budgetunderlaget blivit verklighet snabbare än förväntat.

Med anledning av Försvarsmaktens utökade lokalbehov har några flottilmuseer återlämnat ett stort antal föremål som behövt inrymmas i Flygvapenmuseums magasin. Även Armémuseum har de senaste åren omhändertagit återlämnade föremål på grund av att museer avvecklats.

Ett aktivt insamlingsarbete innebär också framtida behov av nya magasinsutrymmen för båda museerna även om ett omfattande gallringsarbete har bedrivits i samband med magasinsflyttar och registreringsprojekt. På sikt bedöms ett nytt magasin att behöva anläggas i närheten av de befintliga i Linköping/Malmslätt. Ambitionen är att det nya magasinet ska byggas och planeras på ett sätt som möjliggör visningar för allmänheten. Planeringen har påbörjats men det är ännu för tidigt att på ett tillförlitligt sätt beräkna hur de ekonomiska konsekvenserna ser ut.

Arbetet med undanförsel av föremål enligt Förordning (1993:243) om undanförsel och förstöring har visat på ett behov av att analysera lokalbehovet utifrån beredskapsperspektiv.

Armémuseum har begränsade förutsättningar att kunna visa stora föremål, framför allt föremål kopplade till 1900-talshistorien, vilket behöver analyseras ur ett långsiktigt lokalförsörjningsperspektiv.

Centralmuseerna har träffat företrädare för SFV och ser behov av att på ett strukturerat sätt föra fortsatt dialog för att utveckla lokalförsörjningen för de museilokaler som SFV förvaltar på ett mer effektivt sätt utifrån medborgarnas perspektiv och verksamheternas behov av utveckling.

3. Resursbehov på kort och lång sikt

Prognos över SFHM:s anslagsutveckling 2024–2027

Tabell 1: Prognos anslagsutveckling 2024–2027 (löpande priser)

PROGNOS anslag 2024-2027 (TKR)	Utfall 2023	Prognos 2024	Prognos 2025	Prognos 2026	Prognos 2027
<i>Prognostiserat anslag</i>	135 507	146 253	153 522	157 497	159 550
Överföring anslagssparande/överskridande	1 768	-2 627	-2 396	-1 556	-3 329
Intäkt publik verksamhet	12 941	15 196	15 931	16 701	17 509
Övriga intäkter	2 801	308	426	387	393
Hysesintäkter restaurang m.fl.	4 088	2 740	3 400	3 482	3 565
Tillgängliga medel	157 106	161 871	170 883	176 511	177 688
<i>Summa löner</i>	-59 096	-57 123	-59 979	-63 698	-65 608
Lokalkostnader	-44 640	-44 424	-46 368	-47 255	-48 160
Kapitalkostnader (Lånefinansierade)	-3 786	-5 014	-4 855	-5 328	-5 459
<i>Summa hyror & kapital</i>	-48 426	-49 438	-51 223	-52 584	-53 618
Statsbidrag till försvarshistoriska museiverksamheter	-19 750	-27 195	-27 200	-27 200	-27 200
Driftskostnader inkl bevakning	-32 460	-30 512	-34 038	-36 359	-37 449
Beräknade kostnader	-159 732	-164 267	-172 439	-179 840	-183 876
Utfall prognos anslag	-2 627	-2 396	-1 556	-3 329	-6 188

INTÄKTERNA UTVECKLING

Bedömningen av intäkternas utveckling är något osäker. År 2023 var första året efter återinförandet av entréintäkter samtidigt fanns det fortfarande en del effekter kvar från pandemin. Detta medför att det fortfarande är svårt att säga vad en ny normalnivå avseende antal besökare är. Samtidigt är det svårt att bedöma hur de senaste årens kostnadsökningar har påverkat människors möjlighet att betala entréavgift. I prognosen för 2025-2027 beräknas ändå en viss ökning av besökarantalet vilket medför högre intäkter. Mot bakgrund av den utveckling museerna har genomgått under senare år och planeras att genomgå under kommande år, i kombination med ett ämne som är ytterst aktuellt, är bedömningen att denna utveckling är fullt realistisk.

KOSTNADERNAS UTVECKLING

Prognosen över kostnadsutvecklingen bygger liksom tidigare år på antaganden om inflation och lönerevision som är högre än vad pris- och löneomräkningen kompenserar för. Denna effekt är dock inte lika påtaglig som tidigare givet att SFHM erhålls den beräknade anslagshöjning på cirka 5 procent från 2025 och framåt.

Från 2025 beräknar SFHM att det finns behov att avsätta 1 miljon kronor per museum för tillfälliga utställningar, vilket är en förutsättning för att upprätthålla besökarintresset. Ett annat antagande i prognosen är att SFHM kommer påbörja en ny upphandling för datorer och IT-lösning inom en snar framtid. Det nya avtalet som förhandlas fram förväntas bli dyrare än nuvarande avtal. Från år 2026 beräknas därför driftkostnaderna öka med cirka 1,5 miljoner kronor.

Lokalkostnaderna utgör en stor andel av det totala verksamhetskostnaderna (cirka 32 procent) och genom hyresavtalens indexregleringar som är kopplade till KPI beräknas en kraftig ökning av dessa under perioden. Även de tilläggsavtal som ingåtts och kommer att tecknas för de byggnadsprojekt som genomförts för att skapa en långsiktigt hållbar lokalförsörjning fördyras på grund av prisökningsökningar som skett under 2023, och som väntas framåt.

De omfattande investeringar som genomförts under 2023 i form av förbättringsutgifter på annans fastighet samt i inredning av magasin samt både publika lokaler och arbetslokaler innebär att anslagsmedlen för avskrivningar ökar de kommande åren. Därtill beräknas en väsentlig ökning av räntekostnaderna till följd av ett fortsatt högt ränteläge.

SFHM har i tidigare dialog med departementet aviserat att myndigheten arbetar för att ha en ekonomi i balans år 2026. Till följd av att underskottet inte blev lika stort som befarat 2023 och de besparingar som gjorts, i kombination med att beräknad anslagsuppräkningshöjning är högre än väntat 2025, skulle det vara möjligt att hämta in underskottet enligt planen. SFHM bedömer dock att satsningar för att upprätthålla besökarintresset, t.ex. med tillfälliga utställningar, behöver prioriteras och beräknar därför att utnyttjande av anslagskrediten kommer vara fortsatt nödvändigt till och med 2026, med nuvarande förutsättningar överskrider krediten 2027. Det är naturligtvis möjligt att ändra verksamhet och ambitioner för att komma ner i ekonomisk ram, det har dock en kraftigt menlig inverkan på målsättningar om att nå fler målgrupper och att kunna erbjuda digitala upplevelser.

Förslag till finansiering för 2025–2027

Tabell 2 Förslag till verksamhetens finansiering (fasta priser, tkr)

Finansieringskälla	2023 utfall	2024 budget	2025 beräkning	2026 beräkning	2027 beräkning
Anslagsfinansiering:					
Uo. 17, anslag 8:1 .ap. 9 enl. BP23	135 507	146 253	153 522	157 497	159 550
Anslagsbehållning	1 768	-2 627	-2 396	-1 556	-3 329
Säkerhet, beredskap och totalförsvarsfrågor			2 000	2 000	2 000
Digitisering av myndighetens arkivsamlingar			1 500	1 500	1 500
Förstärkningar kunskapsutbyggnad			5 000	5 000	5 000
Förstärkningar för samlingsförvaltning			2 000	2 000	2 000
Magasin för nationell fordonssamling			6 000	6 000	6 000
Omhändertagandet av Statens trofésamling			1 000	1 000	1 000
Summa anslagsfinansiering	137 275	143 626	168 626	173 441	173 721
Avgiftsintäkter som disponeras:					
Verksamhet med full kostnadstäckning	-446	52	152	252	352
Övriga avgiftsintäkter som disponeras	19 830	18 244	19 575	20 570	21 467
Summa avgiftsintäkter som disponeras	19 384	18 296	19 909	20 822	21 819
Total finansiering	156 660	161 923	188 535	194 263	195 540

ANSLAGSBEHOV 2025–2027

Verksamhetens finansiering som redovisas i tabell 2 innehåller förslag till höjning av SFHM anslagsnivån med:

- 2 miljoner kronor per åren 2025-2027 för arbete med säkerhet, beredskap och totalförsvarsfrågor.
- 1,5 miljoner kronor för 2025-2027 för fortsatt digitisering.
- 5 miljoner kronor per åren 2025–2027 för insatser och verksamhetsutveckling som syftar till att stärka kunskapen om försvarshistoria och samtidigt motståndskraften och försvarsviljan.
- 6-9 miljoner kronor per år 2025–2027 för samlingsförvaltning framförallt avseende föremål som överfördes till SFHM i samband med genomförandet av Försvar i förvar (2005). 3-6 miljoner kronor per år avser varaktiga medel för magasinlokaler för en dimensionerad nationell fordonssamling. Samt 1

miljon kronor per år i varaktiga medel för omhändertagande av fanor i Statens trofésamling.

Bakgrund och motivering till resursförstärkningar redovisas i avsnitt 1.

ANSLAGSKREDIT

SFHM föreslår en anslagskredit om 3 procent av tilldelade anslagsmedel för åren 2025 och 2026. För 2027 prognosticeras en förbrukning som kräver antingen utökat anslag eller utökad anslagskredit.

RÄNTEKONTOKREDIT

Förslag: En oförändrad räntekontokredit på 14 miljoner kronor.

Lägsta saldot på räntekontot under 2023 var -9,1 miljoner kronor. Ingående balans på räntekontot 2023 var 12 miljoner kronor vilket kan jämföras med cirka 100 tusen kronor 2024. Förändringen beror framför allt på att myndigheten gjort av med mer än tilldelade medel både 2022 och 2023 samt att en stor del av myndighetens externa medel nyttjats under 2023. Mot bakgrund av prognos för anslagsutvecklingen 2024-2027 och den ojämna anslagsförbrukningen över ett räkenskapsår anses en anslagskredit på 14 miljoner kronor vara nödvändig.

SFHM kommer att följa upp likviditetsflödet noggrant under 2024 och aviserar för att det kan bli nödvändigt att höja krediten tillfälligt under året.

LÄNERAM

Förslag: En oförändrad låneram på 30 miljoner kronor.

Till följd av de stora investeringar som gjorts under 2023 har SFHM lån hos Riksgälden på knappt 25 miljoner kronor vid ingången av 2024. För att kunna finansiera de investeringsbehov som finns de närmsta åren kopplat till museiutveckling, ombyggnation av restaurangen i Flygvapenmuseum lokaler, löpande ersättningsinvesteringar mm så föreslår SFHM en oförändrad låneram på 30 miljoner kronor.

VERKSAMHET MED FULL KOSTNADSTÄCKNING

SFHM bedriver i enlighet med förordning (2007:1178) med instruktion verksamhet med full kostnadstäckning. Avgiftsbudgeten i regleringsbrevet anger beräknad omsättning samt budgeterat mål för årets under- eller överskott.

För resultatområdet försäljning av varor, vilket avser de två museibutikerna som finns i respektive museum, redovisades 2023 ett underskott vilket medför ett ackumulerat underskott vid ingången av 2024. Till följd av lägre besökarantal, speciellt hos Armémuseum, har det varit svårt att bibehålla den omsättning som krävs för att täcka de fasta kostnaderna som personal och lokalhyra. Även 2024 budgetar SFHM för ett underskott i verksamheten. För att motverka denna utveckling och säkerställa att resultatet balansera över tid planeras ett arbete under våren för att se över möjligheten att minska de fasta kostnaderna. Det har bland annat diskuterats att minska butikens (Armémuseums butik) lokalyta. Samtidigt beräknar SFHM att antalet besökare succesivt kommer öka, inte minst till följd av den museiutveckling som påbörjas hos Armémuseum under 2024, vilket förväntas bidra till ökad omsättning i butiken.

Övrig avgiftsbelagd verksamhet med full kostnadstäckning består av tillverkning och försäljning av fanor. Även inom detta resultatområde redovisas ett ackumulerat underskott vid ingående av 2024. Fantillverkning är en tidskrävande process där tillverkningscykeln ligger över flera räkenskapsår. Till följd av detta kan resultatet i verksamheten vara volatilt på kort sikt, men förväntas balansera över tid.

TABELLBILAGOR:

Avgiftsbelagd verksamhet (tkr) åren 2023-2027

Verksamhet	T.o.m. 2022	År -1			År 0			År 1			År 2			År 3			Ack. +/- utgå. 2027
		2023 utfall			2024 budget			2025 beräkning			2026 beräkning			2027 beräkning			
	Ack. +/- t.o.m. 2022	Int. 2023	Kost. 2023	+/- 2023	Int. 2024	Kost. 2024	+/- 2024	Int. 2025	Kost. 2025	+/- 2025	Int. 2026	Kost. 2026	+/- 2026	Int. 2027	Kost. 2027	+/- 2027	Ack. +/- utgå. 2027
Verksamhet med full kostnadstäckning																	
Försäljning av varor	95	3 113	-3 360	-247	3 444	-3 546	-102	3 600	-3 550	50	3 600	-3 550	50	3 600	-3 550	50	-104
Undersökningar, utredningar och andra tjänster	-250	2 793	-2 837	-44	4 000	-3 400	600	3 000	-2 950	50	3 000	-2 950	50	3 000	-2 950	50	456
Summa	-155	5 906	-6 197	-291	7 444	-6 505	498	6 500	-6 500	0	6 500	-6 450	50	6 500	-6 450	50	352
Övrig avgiftsbelagd verksamhet																	
Entréer och visningar		11 709			12 676			13 310			13 976			14 674			
Övrigt		5 636			5 260			6 021			6 207			6 400			
Summa		17 345			17 936			19 331			20 183			21 074			

Statens försvarshistoriska museer
Box 14095, 104 41 Stockholm
Tel 08-519 563 00
info@sfhm.se

Verksamhetsinvesteringar	2023 Utfall	2024 Prognos	2025 Beräknat	2026 Beräknat	2027 Beräknat
Datasystem, rättigheter m.m.	320		300		
Maskiner, inventarier och installationer m.m.	21 517	4 170	3 500	5 500	1 500
Byggnader, mark och annan fast egendom	0				
Övriga verksamhetsinvesteringar	8 494	2 020			
Summa verksamhetsinvesteringar	30 331	6 190	3 800	5 500	1 500
Finansiering					
Lån i Riksgäldskontoret (2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen)	20 462	6 120	3 800	5 500	1 500
Bidrag (2 kap. 3 § kapitalförsörjningsförordningen)	9 869	70	0	0	0
Finansiell leasing (2 kap. 5 § kapitalförsörjningsförordningen)	0	0	0	0	0
Summa finansiering	30 331	6 190	3 800	5 500	1 500
Låneram och räntor för verksamhetsinvesteringar	2023 Utfall	2024 Prognos	2025 Beräknat	2026 Beräknat	2027 Beräknat
IB lån i Riksgäldskontoret	7 316	24 592	26 839	26 564	27 436
Nyupplåning	20 462	6 120	3 800	5 500	1 500
Amorteringar	3 186	3 873	4 075	4 628	4 736
UB lån i Riksgäldskontoret	24 592	26 839	26 564	27 436	24 200
Beslutad/föreslagen låneram	25 000	30 000	30 000	30 000	30 000
Ränteutgifter	597	1 141	780	700	723
Summa amorteringar och ränteutgifter	3 783	5 014	4 855	5 328	5 459
Finansiering av räntor och avskrivningar					
1708001 009 Statens försvarshistoriska museer	3 783	5 014	4 855	5 328	5 459
Övrig finansiering					
Summa finansiering	3 783	5 014	4 855	5 328	5 459